

מדריך

למרחב התכנסות שכונתי

יחד ממשיכים
לבנות מדינה

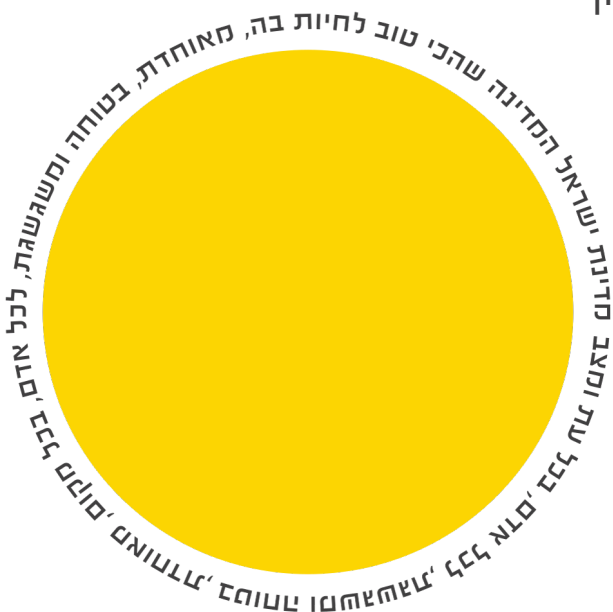
ברוכים הבאים לקהילות אור

אנו נמצאים בתקופה מאתגרת המציבה בפנינו שאלות מהותיות על החוסן האישי והלאומי שלנו, על הזהות והאחדות החברתית, על המנהיגות ועל איכות החיים של כולנו. במציאות זו, קהילות אור מציעה מודל של התחדשות חברתית המבוסס על עוצמתן של קהילות מקומיות.

אנו מאמינים שקהילות הן המפתח ליצירת חברה טובה יותר. כשאנשים מתחברים, חולקים חזון משותף ולוקחים אחריות על המרחב שלהם - נוצרת עוצמה אדירה של שינוי חברתי. קהילה חזקה היא הרבה יותר מאשר קבוצת אנשים החיים באותו מרחב גיאוגרפי - היא מארג חי של קשרים, תמיכה הדדית ועשייה משותפת.

החזון: יוצרים עתיד טוב יותר

מדינת ישראל, מדינה של חוסן ושגשוג, הבנויה מרשת קהילות המבוססות על ערכי אחווה, ערבות הדדית, יוזמה ותקווה. חברה אזרחית מלוכדת ופעילה המגשרת על פערים ומייצרת אמון דרך עשייה משותפת ומנהיגות הצומחת מהשטח ומהווה דוגמא לחיים משותפים המשפרים את איכות חיי התושבים.

הערכים החובילים אותנו

אחדות
מתוך שונות

יחד בלי לוותר
על הייחוד

אחריות, יוזמה
והשפעה

להוביל שינוי
מבפנים

מנהיגות
מחוברת

להנהיג מתוך
שותפות והקשבה

ערבות
הדדית

קהילה תומכת
ופועלת יחד

המרחב הקהילתי בקהילות אור

תושבים, מחברים ופעילים יקרים,

המדריך שלפניכם נכתב במיוחד עבורכם, מתוך הבנה שהכוח של

שכונה או קהילה נמדד ביכולת שלה לייצר מפגש אנושי אמיתי.

מרחב התכנסות קהילתי הוא הלב הפועם של השכונה – המקום שבו

הופכים "שכונה" ל"קהילת אור".

למה אנחנו צריכים מרחב התכנסות?

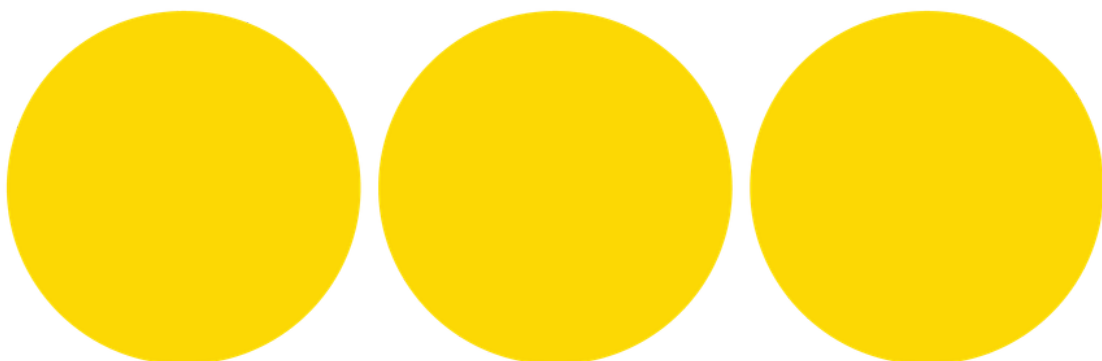
המרחב הקהילתי אינו סתם "נדל"ן" או חדר פיזי, יש לו תפקיד עמוק ומשמעותי בחוסן החברתי שלנו:

הפגת בדידות: יצירת מקום מרכזי ונגיש שבו אנשים יודעים שתמיד יש סיכוי לפגוש אנשים אחרים. פתרון ישיר ומקומי לבדידות העירונית.

"כיכר העיר" המקומית: מקום מרכזי משותף לכולם, המבוסס על סביבת המגורים ומייצר מכנה משותף רחב בין השכנים.

סמל זהות שכונתי: המרחב הופך ל"גאווה יחידה" ולסמל שמגדיר את אופי השכונה והקהילה.

עוגן קהילתי בחירום: מרחב התכנסות ידוע מראש מהווה עוגן חיוני בחירום, המאפשר לתושבים לפנות אינסטינקטיבית למקום בטוח לקבלת סיוע והפגת חרדה גם במצבים של נתק בתקשורת. הגדרה זו מונעת פאניקה, מקצרת דרסטית את זמן התגובה בזמן אמת, ובפשטות – מצילה חיים. בנוסף, המרחב משמש ככתובת אחת ברורה עבור הרשות המקומית וכוחות ההצלה, ומאפשר להם להזרים עזרה או ואספקה לשכונה ביעילות מרבית.

סרגל רמות ההתפתחות של מרחב התכנסות

חודל 'קהילות אור' מגדיר סרגל רמות להתפתחות מרחב ההתכנסות, כאשר רמה 4 (מרחב סגור, קבוע ומוגדר) מהווה את רף הכניסה ותנאי הבסיס לקיומה של קהילת אור

משמעות בפועל	הגדרת המרחב	רמה
הקהילה פועלת ללא עוגן פיזי קבוע בכלל.	אין מרחב מוגדר	רמה 1
אין מקום קבוע. המרחב נקבע בכל פעם מחדש בהתאם לאופי האירוע.	מרחב אד-הוק (משתנה)	רמה 2
מקום פתוח/ציבורי שזמין לשימוש, אך אינו בבעלות או בשליטת הקהילה.	מרחב פתוח זמין	רמה 3
מקום מוגדר, פיזי וידוע לכלל תושבי הקהילה (למשל: מקלט, חדר דיירים, מבנה ציבורי).	מרחב סגור וקבוע	רמה 4
מרחב קבוע שכבר מאובזר בצידוד בסיסי לטובת אירועים, מפגשים ופעילויות שוטפות.	מרחב קבוע ומצויד	רמה 5
פסגת המודל: מתחם פעיל, תוסס, המופעל באופן מלא ויציב על ידי הקהילה ולמענה.	נקודת אור	רמה 6

שלבי ההקמה

שלבי העבודה: איך מקימים מרחב התכנסות מאפס?

כדי להפוך רעיון למציאות, עבדו לפי 7 השלבים הבאים:

1. איתור המקום

חיפוש מרחב פוטנציאלי בשכונה (גינה ציבורית, מקלט ציבורי/פרטי, חלל במבנה ציבור, בית כנסת, מבנה נטוש וכדומה).

2. תיאום עם הרשות המקומית

פנייה לגורמים הרלוונטיים לקבלת אישורים ושיתוף פעולה.

3. שילוט

סימון המקום באופן ברור כדי שכל תושב בשכונה ידע שכאן נמצא המרחב הקהילתי.

4. יצירת שייכות

לא מביאים קבלן חיצוני. הקהילה והתושבים מנקים, צובעים ומסדרים את המקום ביחד. העשייה המשותפת מייצרת את החיבור הרגשי למקום.

5. איבזור

על בסיס תרומות, תקציבי רשות או שכונה - איסוף ריהוט, משחקים, ספרים וציוד מהתושבים (יד שנייה) או רכישה מרוכזת מתקציבי קהילה.

6. תוכנית הפעלה

בניית תוכנית ברורה להפעלת המקום, נהלי המרחב, אחראי מרחב, יומן השתבצות בלוח.

7. הפיכה לנקודת חירום מוכרת

אבזור ייעודי לחירום ופרסום נרחב בשכונה, כדי שבזמן אמת כולם ידעו לאן להגיע.

עבודה מול הרשות

חשוב שהרשות המקומית (העירייה/המועצה) תכיר במרחב הקהילתי או תסייע בהגדרתו

למי פונים?

הגורמים הטבעיים ביותר לפניית מסוג זה הם: רכז קהילות אור ברשות, מנהל אגף קהילה, עובדת סוציאלית קהילתית או הרכז הקהילתי מטעם המתנ"ס המקומי או האחראי ברשות על הקצאת מבני ציבור. קובעים פגישה בנושא: העלאת החוסן הקהילתי, תחושת השייכות ושביעות הרצון בקהילה ע"י הגדרת מרחב קהילתי שכונתי.

איך מציגים את המיזם?

אל תבואו בדרישות ("תנו לנו מבנה"). הציגו את עצמכם כקבוצת תושבים אקטיבית שרוצה לקחת אחריות. הראו להם כיצד המרחב יוריד מהם עומס, יפתור בעיות של בדידות בשכונה, וישפר את החוסן המקומי.

מה מבקשים?

אישור שימוש במבנה/מקלט, עזרה בתיקוני ליקויים (חשמל, אינסטלציה, נגישות), וחיבור לגורמי הביטחון של הרשות (לצורך היערכות לחירום).

כיצד לנסח פנייה רשמית לרשות המקומית ?

כשאתם פונים בכתב או בעל פה, השתמשו בניסוח שמדגיש את לקיחת האחריות שלכם ולא רק דרישות.

הנה תבנית מומלצת שתוכלו להעתיק ולהתאים:

נושא: בקשה לקיום פגישה בנושא הקמת מרחב התכנסות וחוסן קהילתי בשכונת [שם השכונה] - קהילת אור.

"שלום [שם בעל התפקיד, למשל: מנהל אגף קהילה / עו"ס קהילתי],
אנו, קבוצת מובילים ופעילים חברתיים משכונת [שם השכונה], פועלים בשיתוף תנועת אור במטרה לחזק את החוסן השכונתי, להפיג בדידות ולייצר חיבורים בין התושבים בשגרה ובחירום.

כחלק מהמודל המקצועי של 'קהילות אור', זיהינו צורך קריטי בהקמת מרחב התכנסות שכונתי קבוע.

מרחב זה יופעל על ידי התושבים בהתנדבות, וישמש כעוגן חברתי בשגרה (מפגשים, סדנאות, פעילות לגיל השלישי ולילדים) וכנקודת חוסן וסיוע ברורה בעת חירום.

מטרות המפגש שאנו מבקשים לתאם איתך הן:

1. להציג את מודל הפעולה של הקהילה ולבחון יחד אתכם איתור נכס או מקלט מתאים בשכונה שימש כמרחב קבוע.
2. לייצר מנגנון עבודה משותף שבו הקהילה לוקחת אחריות מלאה על הפעלת המקום ותוכניתו, תוך קבלת מעטפת תמיכה ותשתית מהרשות.

נשמח מאוד לקבוע פגישה קצרה בנושא בשבועיים הקרובים כדי לצאת לדרך יחד.
בברכה,

[השם שלך / צוות מובילי הקהילה]

[טלפון ליצירת קשר]

לקבלת מידע נוסף ועדכונים שוטפים:

אתר תנועת אור

קהילתי- הפלטפורמה הלאומית ליזמות שכונתית

בקרוב- הרשמו לניוזלטר שלנו וקבלו עדכונים מכל מה שחם וקורה בעולם הקהילות

בנוסף: צוות קהילות אור בשבילכם בכל שאלה, התלבטות או רעיון

לחצו כאן
ליצירת קשר

